

سازمان توسعه و نوسازی معادن
و صنایع معدنی ایران

Gemstone Industry Development Plan

طرح توسعه صنعت گوهرسنگ کشور

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور
اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای استان قم

مسابقات ملی مهارت
National Skills Competition

برگزاری سومین دوره مسابقات آزاد مهارت گوهرتراشی در کشور

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

شهرستان قم

صنعت گهرسنگ را می‌توان یکی از قدیمی‌ترین صنایعی دانست که بشر از دیرباز به آن اشتغال داشته است. این صنعت با گذر زمان توسعه یافته و با توجه به ویژگی‌های خاص خود، در حال حاضر به منبع درآمد بالایی برای بسیاری از کشورها تبدیل شده است. متأسفانه در کشور ما علیرغم وجود قدمت آن (تراش فیروزه و عقیق بیش از ۷۰۰۰ سال قبل) و وجود پتانسیل‌های بالقوه معدنی، نیروی کار تحصیل کرده، بازار مصرف بالای داخلی، امکان تأمین گهرسنگ‌های خام قیمتی از کشورهای همسایه و ... این صنعت نه تنها قادر به تأمین نیاز داخلی نیست، بلکه با ارزش‌ترین گهرسنگ خود یعنی فیروزه نیشابور را که در جهان شناخته شده است نیز با عدم اعمال مدیریت مناسب در زنجیره ارزش خود به باد یغما سپرده است.

در کشور ما صنعت گهرسنگ چندین مزیت دارد که، چنانچه این صنعت توسعه یابد می‌تواند یک جایگاه اقتصادی قابل قبولی برای کشور ما باشد.

"بر اساس سند ملی توسعه صنعت گهرسنگ کشور توسعه تکنولوژی‌های پیشرفته تراش یکی از اهداف حوزه فرآوری و تولید و همچنین رشد و توسعه منابع انسانی، خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی از اهداف حوزه مدیریت و منابع انسانی بوده که در آن تأکید شده است."

امروزه اهمیت آموزش و شناسایی نیروی انسانی ماهر و متخصص به عنوان یک عامل تولیدی مهم جهت رشد و توسعه اقتصادی تحت عنوان سرمایه انسانی علاوه بر سرمایه فیزیکی، نزد کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه شناخته شده است. توسعه پایدار با سرمایه‌گذاری در امر آموزش و پژوهش تحقق می‌یابد و آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به عنوان یکی از ارکان اصلی توانمندسازی سرمایه‌های انسانی، جایگاه ویژه‌ای در توسعه اقتصادی پایدار دارند. ارتقای کیفیت آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی مبتنی بر چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و کاهش فاصله میان سطح شایستگی‌های مورد نیاز بازار کار و شاغلان در کشور و آموزش و تربیت نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار از اهداف مهم کشور در تحقق سیاست‌های کلی اشتغال می‌باشد. مهارت آموزی مقوله‌ای است که همواره مورد توجه نظام‌های آموزشی پیشرفته قرار دارد؛ چرا که تنها آموزش منابع درسی در مدارس و دانشگاه‌ها نمیتواند آنان را برای زندگی آینده مهیا سازد. از این رو، برای پرورش نسلی کارآمد که بتواند آینده روشنی را برای کشور رقم زند، باید به فکر راه‌های افزایش مهارت افراد در نظام آموزشی بود. جامعه امروزی در مقایسه با گذشته به شدت در حال تغییر و تحول است. سرعت ارتقاء دانش و مهارت به صورت چشمگیری افزایش یافته و مسلماً در یک جامعه پویا و پیش رونده، روش‌های انجام امور و رسیدن به مهارت لازم برای پیشبرد اهداف آموزشی مهارتی جامعه، به صورت مداوم مورد بازنگری و تجدیدنظر قرار می‌گیرند. بدیهی است در چنین جوامعی آموزش و کسب مهارت نقش ویژه‌ای در جهت‌دهی و هدایت جامعه به سوی اهداف مورد انتظار را دارد و موفقیت و پیشرفت آن به کیفیت آموزش‌ها و توانمندی مربیان در انتقال آموخته‌ها و تجارب در جهت رفع نیازهای ملی بستگی دارد.

تعریف مسابقات آزاد مهارت

رقابت سالم میان افراد ماهر کشور در زمینه‌های مختلف مهارت‌های فنی و حرفه‌ای، تخصصی با حمایت بخش خصوصی، صنایع، دانشگاه، اصناف و اتحادیه‌ها که موجب شناسایی و کشف استعدادهای برتر و نخبه‌های مهارتی می‌شود و فرصتی را جهت نشان دادن لزوم فراگیری آموزش‌های مهارتی و پر کردن خلاء موجود آموزشی، ارتقاء فرهنگ مهارت‌آموزی و افزایش توانمندی‌های مهارتی در شاغلین بنگاه‌های اقتصادی و دانشجویان فراهم می‌سازد.

اهداف بنیادی این مسابقات

- ۱- کشف استعدادهای حرفه‌ای افراد ماهر و ایجاد فرصت مناسب برای شکوفایی مهارت
- ۲- ترویج و ارتقاء فرهنگ مهارت‌آموزی
- ۳- شناسایی نخبگان و استادکاران مهارتی و هدایت آنان به سوی اشتغال و بازار تولید
- ۴- ایجاد فرصت مناسب برای تبادل اطلاعات فنی و تجارب حرفه‌ای بین شاغلین و بنگاه‌ها اقتصادی در سطح کشوری
- ۵- تشویق نخبگان در ایجاد و توسعه شرکت‌های فناور بنیان و انتقال دستاوردهای مهارتی
- ۶- ایجاد فرصت لذت بردن در فرایندی که ترکیبی جذاب از آموزش و تجاری‌سازی و خلاقیت است.
- ۷- آموزش رفتارهای صحیح اجتماعی - اقتصادی در حوزه کسب و کارها

با توجه به پتانسیل بالای گوهر سنگ‌ها و منابع معدنی در استان قم و وجود منابع طبیعی و معدنی غنی سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی در استان و صنعتگران توانمند و فعال در این حوزه و ایجاد و تجهیز تجهیزات آموزش تخصصی گوهرتراشی و گوهرشناسی با همکاری سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، برای فعالان این صنعت در منطقه فراهم گردیده است، این مسابقات با هدف معرفی پتانسیل‌های این استان برگزار می‌گردد.

با توجه به تأثیر مسابقات آزاد مهارت در ارتقاء سطح مهارت‌های فنی کارگران و صنعتگران جوان و پس از عضویت مجدد ایران در سازمان بین‌المللی آموزش‌های حرفه‌ای، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای به‌عنوان متولی امر آموزش‌های حرفه‌ای و به‌منظور ارتقاء سطح مهارتی جوانان، برگزاری مسابقات ملی آزاد مهارت را به‌صورت سالانه اجرا می‌نماید. لذا فرصتی است تا ضمن ارزیابی دقیق متخصصین این حوزه در کشور با چالش‌ها و مشکلات آن نیز آشنا شده تا بتوان در برنامه‌ریزی‌های آتی گام بهتری در این امر برداشت.

در این راستا و به‌منظور ارزیابی، شناسایی و تشویق هنرجویان و مهارت‌آموزان دوره‌های مختلف تراش در کشور و ایجاد انگیزه و همچنین حمایت آن‌ها مقرر است سومین دوره مسابقات ملی آزاد مهارت تراش گوهرسنگ توسط سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (طرح توسعه گوهر سنگ) و شرکت

های تابعه مستقر در استان قم با همکاری دفتر مسابقات ملی و بین‌المللی مهارت سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور و اداره کل آموزش فنی و حرفه‌ای قم، در محل برگزار نمایند.

رشته های موضوع مسابقات آزاد مهارت

- ۱- رشته تراش دامله
  - ۲- رشته تراش فست با دستگاه فست ۰.۱ درجه
  - ۳- رشته تراش فست با دستگاه فست ۰.۰۱ درجه
  - ۴- رشته کاروینگ
  - ۵- فیروزه تراشی
- که در نهایت در هر رشته سه نفر برتر انتخاب می شوند.

در این راستا کمیته برنامه ریزی برگزاری مسابقات با محوریت طرح توسعه صنعت گوهرسنگ و سازمان فنی و حرفه ای استان قم تشکیل می گردد.

به منظور برنامه ریزی بیشتر پیشنهاد می گردد مرحله اولیه مسابقه به شرح ذیل انجام پذیرد:

- ۱- ارسال یک فیلم ۹۰ ثانیه توسط شرکت کننده در مسابقه از کل مراحل تراش که نشان دهنده تطابق نمونه ارسالی با نمونه در حال تراش و تراشیده باشد. (فیلم به نحوی گرفته شود که تصویر تراشیده نیز مشخص باشد).
- ۲- ارسال سنگ تراش شده در حین فیلم برداری بند ۱ به دبیرخانه مسابقات.
- ۳- نفرات انتخاب شده در این مرحله از طریق دفتر مسابقات و سایت اعلام شده و تاریخ و ساعت حضور در مرحله نهایی به برگزیدگان اعلام می گردد.
- ۴- حضور نفرات منتخب مرحله مقدماتی در محل مسابقه در ساعت و تاریخ اعلام شده و شرکت در مسابقه حضوری طبق برنامه زمانی مسابقات
- ۵- انتخاب نفرات برتر هر رشته با تأیید و نظر هیأت داوران و اهداء جایزه و لوح یادبود

تبصره- ۱: افراد راه یافته به مرحله مسابقات نهایی در صورت تمایل می توانند از تجهیزات شخصی خود استفاده نموده و به همراه خود آن ها را به محل مسابقه بیاورند لذا در صورت تمایل به استفاده از وسایل شخصی ۱۰ روز قبل از برگزاری مسابقات بایستی به دفتر دبیرخانه اعلام نمایند.

تبصره- ۲: افرادی که در بخش کاروینگ شرکت می کنند حتماً باید تجهیزات شخصی خود را به همراه بیاورند.

نحوه و شرایط شرکت در مسابقات

۱. ثبت نام در سایت اعلامی مسابقات و تکمیل فرم شرکت در مسابقه و انتخاب رشته مورد نظر
۲. ارسال نمونه تراش گوهر سنگ و فیلم تا تاریخ ..... ماه ۱۴۰۴ برای مرحله مقدماتی (بعد از ارزیابی نمونه سنگ عودت می گردد)
۳. حضور افراد منتخب جهت شرکت در مرحله نهایی در زمان و تاریخ مقرر در مکان مسابقات
۴. امکان حضور شرکت کنندگان در مسابقه در چند رشته به طور همزمان ممنوع می باشد.
۵. شرکت در مسابقه محدودیت سنی ندارد

شرکت کنندگان در تمام مراحل مسابقات به موارد زیر دقت فرمائید:

۱. سایز تراش دامله و فست طبق اندازه های داده شده
۲. کیفیت بالا پولیش در کاروینگ ، فست و دامله
۳. رعایت تناسب اندازه در فست ، دامله و کاروینگ
۴. تقارن هندسی در فست و دامله
۵. برلیانسی (فست)
۶. دقت در جزئیات تراش کاروینگ و فست
۷. رعایت هارمونی طرح و رنگ سنگ انتخاب شده در کاروینگ

لازم به ذکر است

- ۱- کلیه مراحل شرکت در آزمون و برگزاری آن رایگان می باشد.
  - ۲- برگزار کنندگان مسابقات حق دخالت در امور فنی مسابقه را نداشته و تمامی امور انتخاب برگزیدگان توسط داوران و کارشناسان تعیین شده صورت می پذیرد.
  - ۳- اعطاء گواهینامه نامه صلاحیت حرفه ای به افراد برگزیده ، داوران و کارشناسان
  - ۴- اعطاء گواهی حضور برای کلیه افراد شرکت کننده در مسابقات
- در نظر است به منظور بهره برداری و هم اندیشی بیشتر نشست تخصصی در این حوزه نیز برگزار گردد که اهم اهداف آن به شرح ذیل می باشد:

۱. هم اندیشی فعالان دانشگاهیان، صنعتگران و علاقه مندان حوزه گوهر سنگ ها
۲. شناسایی بهتر و بیشتر گوهر سنگ های استان به جامعه هدف
۳. ایجاد انگیزه بین محققین و دانشگاهیان در ارائه طرح های پژوهشی
۴. تجلیل از فعالان این حوزه

۵. برگزاری ورک شاپ های آموزشی در خصوص برند سازی ، بازاریابی و بسته بندی محصولات با حضور افراد شاخص کشوری

برنامه زمانبندی مسابقات

ردیف	شرح	زمان
۱	تشکیل کمیته راهبری مسابقات	هفته دوم آبان ماه ۱۴۰۴
۲	طراحی پوستر و وب سایت مسابقات	هفته چهارم آبان ماه ۱۴۰۴
۳	اعلام فراخوان عمومی	هفته اول آذر ماه ۱۴۰۴
۴	تشکیل کمیته جهت ارزیابی و داوری مسابقات	هفته دوم آذر ماه ۱۴۰۴
۵	پایان مهلت ارسال نمونه کارها جهت داوری	هفته اول دی ماه ۱۴۰۴
۶	شروع داوری آثار جهت ارزیابی شرکت کنندگان	هفته دوم دی ماه ۱۴۰۴
۷	اعلام برندگان انتخابی مرحله اول	هفته دوم و سوم بهمن ماه (دهه مبارک فجر) ۱۴۰۴
۸	برگزاری مسابقات نهایی	۱۵ الی ۱۸ ماه ۱۴۰۵

دستاوردهای برگزاری مسابقات

یکی از مهم ترین اهداف این همایش و مسابقه ملی آزاد مهارت ارزیابی وضعیت کارآموزان و متخصصین حوزه تراش در کشور، جهت برنامه ریزی های آتی می باشد. با توجه به جامع نبودن وضعیت اطلاعات حوزه تراش در کشور و از طرفی وجود پتانسیل نیروی جوان و کارآمد در کشور ، آموزش های برگزار شده در حوزه گوهر تراشی طی ادوار گذشته و همچنین لزوم ورود به عرصه های بین المللی فرصت مناسبی جهت ارزیابی این نیرو ها و توانایی کشور در این عرصه نیز می باشد. در نظر است با رایزنی های مختلف بتوان از متخصصین این حوزه در کشورهای مدعی نظیر هند ، تایلند ، پاکستان، آفریقا، برزیل و چین نیز در این همایش در صورت مهیا بودن شرایط استفاده نمود.

امید است انشاء الله با حمایت های صورت گرفته گام مثبتی در شناسایی استعداد های کشور و نخبگان مهارتی و همچنین ترغیب و توسعه این صنعت با اهمیت در کشور به منظور کارآفرینی و کسب دانش برداشته شود.